

INFORMACJA DLA PACJENTA O BADANIU TK (Tomografia Komputerowa)

Szanowny Pan/Pani,

Ze względu na Państwa komfort i bezpieczeństwo prosimy o zapoznanie się z informacjami, które przygotowaliśmy.

Badanie tomografii komputerowej jest badaniem diagnostycznym, w którym obrazy uzyskiwane są przy użyciu promieniowania rentgenowskiego. Dawka promieniowania jest dla Państwa bezpieczna.

Badanie Tomografii Komputerowej jest bezpieczne, bezbolesne i krótkotrwałe – trwa od kilku do kilkunastu minut.

Badanie wykonywane bez użycia środka cieniującego (kontrastu)

Takie badanie nie wymaga specjalnego przygotowania się.

Zaleca się :

1. **Pacjent** powinien ubrać się w ciepłe, wygodne ubranie, wolne od metalowych elementów takich jak zamki błyskawiczne, fiszbiny, biżuterię itp.;
2. **Pacjent na badanie zgłasza się z :**
  - oryginałem skierowania na badanie;
  - dowodem tożsamości;
  - pacjenci niepełnoletni zgłaszają się na badanie z opiekunem prawnym legitymującym się dowodem osobistym oraz książeczką zdrowia dziecka;

Badanie wykonywane z użyciem środka cieniującego (kontrastu)

Decyzję o wykonaniu badania z podaniem lub bez podania środka kontrastowego zawsze podejmuje dyżurny lekarz specjalista nadzorujący badanie. Podejmuje on decyzję na podstawie uwzględnionych w skierowaniu danych klinicznych, a w razie konieczności również wywiadu z pacjentem i oceny pierwszych uzyskanych obrazów badania bez kontrastu.

Środek cieniujący stosowany w badaniach tomografii komputerowej bazuje na związkach jodu (jonowych lub niejonowych), podawany jest dożylnie lub doustnie w postaci przygotowanego roztworu (woda niegazowana ze środkiem cieniującym) . W celu podania środka cieniującego dożylnie konieczne jest założenie przez pielęgniarkę/pielęgniara dostępu żylnego – wenflonu, natomiast w przypadku podania doustnego pacjent pije przygotowany przez pielęgniarkę/pielęgniara roztwór zgodnie ze zleceniem. Środki cieniujące dla większości pacjentów nie stanowią zagrożenia, natomiast istnieją pewne ograniczenia i przeciwwskazania do ich podawania. Można je zignorować wyłącznie ze wskazań życiowych

i z zachowaniem szczególnych środków ostrożności, należą do nich m.in. niewydolność nerek, uczulenie na jod, cukrzyca insulinozależna, nieuregulowane nadciśnienie tętnicze, odwodnienie znacznego stopnia, nadwrażliwość na jodowe środki cieniujące, ostra i przewlekła niewydolność krążenia, czy choroby tarczycy o czym decyduje lekarz.

Przygotowanie do badania TK z użyciem środka cieniującego (kontrastu)

- na badanie proszę zgłosić się z **wynikiem oznaczonego poziomu kreatyniny;**
Uwaga: wynik badania **nie może być starszy niż 7 dni;**
- jeżeli choruje Pan/i na choroby tarczycy takie jak niedoczynność, nadczynność tarczycy, guzki tarczycy, szczypek, guz chromochłonny nadnerczy należy wykonać **badanie określenia poziomu TSH;**
Uwaga : wynik badania **nie może być starszy niż 30 dni;**
- nie jeść 6 godzin i nie pić przez 3 godziny przed badaniem;
- zgłosić się do pracowni 20 minut przed planowaną godziną badania;

- **zżywanie leków:** pacjenci przyjmujący **metforminę muszą odstawić lek na 48 godzin przed i 24 godziny po** badaniu, pozostałe przyjmowane leki stosować według zaleceń lekarza;
- w przypadku badania z użyciem środka cieniującego podawanego doustnie np. badania jamy brzusznej lub miednicy mniejszej w dniu badania należy pozostać na czczo na **6 godzin przed badaniem**.
Należy przynieść ze sobą na badanie oryginalnie zamkniętą butelkę 1,5l wody mineralnej niegazowanej.
Pielęgniarka/ pielęgniarz w pracowni ZRDOiMN sporządzi z niej roztwór, który należy spożyć przed badaniem zgodnie z zaleceniami personelu pracowni;
- pacjenci z niewydolnością nerek, nadczynnością oraz niedoczynnością tarczycy lub w przypadku wcześniejszego uczulenia na kontrast powinni przed zarejestrowaniem, skontaktować się z personelem pracowni tomografii komputerowej;
- w przypadku badania TK w znieczuleniu należy pozostać na czczo (również bez przyjmowania płynów) co najmniej 6 godzin przed badaniem;
- w dniu badania należy dostarczyć do rejestracji pracowni dokumentację medyczną z wcześniej wykonanych badań obrazowych tj. zdjęcia, płyty CD/DVD, opisy badań TK, MR, RTG, USG oraz posiadaną inną dokumentację medyczną tj. opinie lekarskie, karty informacyjne leczenia szpitalnego lub ambulatoryjnego;
- w przypadku badań dzieci, opiekun prawny zgłaszający się na badanie powinien mieć ze sobą dowód tożsamości ze zdjęciem, oryginał skierowania oraz książeczkę zdrowia dziecka;
- w przypadku badania TK w znieczuleniu ogólnym należy pozostać na czczo (bez jedzenia i picia) co najmniej 6 godzin przed badaniem;

Powikłania po podaniu środka cieniującego (kontrastu)

Powikłania po podaniu środków cieniujących stosowanych w badaniach tomografii komputerowej występują rzadko, zazwyczaj są łagodne i krótkotrwałe. Należy jednak pamiętać, że mogą powodować skutki uboczne natychmiast po ich podaniu, z opóźnieniem i mieć różne nasilenie (lekkie, średniego stopnia i ciężkie, do zatrzymania krążenia i oddychania oraz zgonu włącznie);

Najczęściej obserwowane skutki uboczne dzielimy na :

1. Ze względu na ich wystąpienie w czasie

- a. bezpośrednio po podaniu (od kilkunastu minut do kilku godzin po podaniu)
- b. odległe

2. Ze względu na stopień nasilenia

- a. łagodne (pieczenie, swędzenie, wysypka, pęcherze, zaczerwienienia, bledność skóry, uczucie gorąca/zimna)
- b. umiarkowane (obniżenie wartości ciśnienia krwi, zaburzenia widzenia, zwiększona potliwość)
- c. ciężkie (niewydolność nerek, zatrzymanie krążenia, zgon)

3. Ze względu na stopień rozległości

- a. miejscowe (odczyny skórne)
- b. ogólnoustrojowe (obniżenie wartości RR)

Możliwe są także powikłania związane z założeniem wenflonu oraz ewentualnym wynaczynieniem się środka cieniującego.

Każdorazowo pacjent u którego podany został środek cieniujący (kontrast), znajduje się pod bezpośrednią opieką pielęgniarki/ pielęgniarza, nadzorem lekarza Zakładu Radiologii, Diagnostyki Obrazowej i Medycyny Nuklearnej oraz elektroradiologa. W przypadku konieczności personel w trybie pilnym wzywa zespół Intensywnej Opieki Medycznej dyżurujący w obrębie naszego szpitala.

Przeciwwskazania do badania TK :

- ciąża;
- brak możliwości przyjęcia pozycji leżącej;
- klaustrofobia jest przeciwwskazaniem względnym;

Przeciwwskazania do badania TK z użyciem środka cieniującego (kontrastu):

- powikłania po poprzednim podaniu środka cieniującego (kontrastu);
- uczulenie na jod;
- alergia (wyraźne reakcje uczuleniowe);
- aktywna astma oskrzelowa (leczona lekami przeciwastmatycznymi z napadami astmatycznymi w wywiadzie);
- szpiczak mnogi, paraproteinemia Waldenstroma;
- nadczynność tarczycy (przed badaniem zalecana jest konsultacja z endokrynologiem);
- niewydolność wątroby;
- podwyższony poziom kreatyniny $>1,5$ mg% i GFR < 60 we krwi, stanowi przeciwwskazanie do podania środka cieniującego (kontrastu), jednak w niektórych sytuacjach można przeprowadzić badanie TK bez podania środka cieniującego (kontrastu) po konsultacji z lekarzem radiologiem nadzorującym badanie;
- podanie jodowego środka kontrastującego nie stanowi przeciwwskazania do kontynuowania karmienia piersią;

Zalecenia po badaniu TK :

- po badaniu z podaniem środka cieniującego (kontrastu) pacjent musi pozostać na terenie pracowni TK przez około 15 minut pod kontrolą personelu. W przypadku wystąpienia jakichkolwiek objawów niepożądanych, należy **NIEZWŁOCZNIE** zgłosić;
- chorzy na cukrzycę mogą spożyć posiłek i podać insulinę;
- zaleca się zwiększenie podaży płynów w celu zwiększenia diurezy;

W przypadku rezygnacji lub braku możliwości zgłoszenia się w wyznaczonym terminie pacjent zobowiązany jest poinformować rejestrację Zakładu Radiologii, Diagnostyki Obrazowej i Medycyny Nuklearnej lok. Truchana 7.

INFORMACJE DODATKOWE :

Zakład Radiologii, Diagnostyki Obrazowej i Medycyny Nuklearnej – Pracownia TK, znajduje się w ZSM

Lokalizacja Władysława Truchana 7.

Budynek 1, wejście D

Kontakt :

Rejestracja : od poniedziałku do piątku w godzinach 08:00-18:00

tel. 32 349 01 94

Lokalizacja Strzelców Bytomskich

Pawilon 2, parter

Kontakt :

Rejestracja : od poniedziałku do piątku w godzinach 08:00-14:00

tel. 32 349 91 85

tel. 32 349 91 50

